

naturligvis ikke være enig deri, fordi jeg finder, at ogsaa dette er et Indgreb i Eiendomsretten, som ikke er forsvarligt. Der er af Minoriteten anført den Grund for at Staten maatte være berettiget til at tilstaae Brugerne en Rettighed, som er udenfor de Contracter, som ere indgaaede, at Staten maa være beføiet til at gribe ind, hvor Folk ere i den Nødvendighed, at de maae indgaae i visse Forhold, og kommer til at indgaae dem paa en saadan Maade, at den erhvervede Ret, nemlig Brugsretten aldeles nedbrydes, saaat hele Forholdet aldeles forseiler sin Hensigt. Derfor Sagen virkelig stillede sig saaledes, vilde jeg finde det Argument anvendeligt; thi, naagtet jeg holder meget paa Eiendomsretten, vil jeg dog paa ingen Maade nægte, at Staten maa være beføiet til at forhindre et Brug af Eiendomsretten, som er saa urimelig, som det vilde være, dersom Brugerne derved, at en Anden havde Jagtret paa Grunden, skulde være forhindrede i at have Nytte af Brugsretten; men Erfaringen har jo viist, at Fæstebonden og de andre Brugshavere ere komne i megen Velstand, naagtet Jagtretten eksisterede, altsaa, at denne paa ingen Maade saaledes nedbryder Brugsretten, som den maatte gjøre det, forat dette Raisonnement skulde være anvendeligt. Der er af en anden æret Taler, som ogsaa stemmer for, at Brugerne skulde have Jagtretten, bemærket, at Landet nu efterhaanden er blevet til en veldyrket Have. Er det nu saaledes, at Landet er blevet en veldyrket Have under den hidtil bestaaende Jagtret, saa kan vel Ophevelsen af denne ikke være nødvendig for Landets Fremblomstring, og herved maa jeg endnu anmærke, at Jagtretten i ældre Tid var af en ganske anden, Markfreden langt mere trykkelige Natur, end den er blevet det nu, og navnlig efter Forordningen 20de Mai 1840, som har tillagt enhver Grundeier Jagtret, saa at der ikke er Nogen, som mangler Jagtret, naar han besidder en Eiendom, med mindre Eiendommen netop er erhvervet under den Betingelse, at han ingen Jagtret skulde have. Jeg anførte under de tidligere Foredrag, at den norske Leilanding, som har en større Grad af Brugsrettighed end vore Fæstere, har som saadan slet ingen Jagtret, det vil sige, at

den Rettighed, som i Norge er forbeholdt Eieren, og ikke staaer aaben for enhver Mand, ikke tilkommer Leilandingen, og at det altsaa ikke er nogen Følge af, at Brugsretten overlades Nogen over et Stykke Jord, at denne ogsaa skal have Jagtretten. Det er saaledes baade efter Norske Lov og efter den senere Lov af 1845. Den ærede Ordfører bemærkede herved, at det var uvist, om denne Lov var hensigtsmæssig, og at denne Jagtret i Norge efter det Slags Bildt, med Hensyn til hvilket Jagtretten alene tilkommer Grundeieren, er meget ubetydelig. Deri er jeg ganske enig med ham, men jeg har heller ikke brugt denne Argumentation, uden netop for at vise, hvorledes man ikke der har betragtet Jagtretten som Nogen Brugerens, som saadan, er berettiget til. At Forholdene ellers ere meget forskellige, og at den Jagtrettighed, som ikke er fælles for Alle, er i Norge meget ubetydelig, vil jeg ikke nægte. Jeg tvivler ogsaa om Hensigtsmæssigheden i den nye Bestemmelse, som har udvidet denne Jagtrettighed i 1845, men det ligger udenfor Grændserne af det, som jeg søgte at bevise.

Naar der nu spørges, under Forudsætning af, at Jagtretten skal tilfalde Brugerne som saadanne, eller som de idetmindste skulde være berettigede til at afløse fra Eieren, saa opstaaer der atter Spørgsmaal, om den enkelte Brugs-haver skulde være berettiget til at afløse den, eller det skulde være en større eller mindre Pluralitet af de samtlige Brugs-havere. Jeg troer nu, at saavel det One som det Andet har afgjørende Grunde imod sig, og at just derved bevises Systemets Urigtighed. Naar man antager, at den Enkelte kan begjære at afløse Jagtretten, saa følger deraf, at den maa kunne afløses saagodtsom uden Erstatning; thi det Tab den Jagtberettigede lider, er ikke saameget Tabet af Jagtretten paa det maaskee lille Jordstykke, men det, at hans hele Jagt bliver destrueret, usikker og taber sin Værd, og det vil man dog vel ikke have, at den Enkelte skulde erstatte; man vil vel ikke gjøre den Destruction af hele Jagtretten til Gjenstand for Erstatning af hver Enkelt; det vilde være mod det Forslag, som er gjort, og vilde ogsaa være urimeligt. Vilde man derimod sige, at det er en Pluralitet af